

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FORENING & MUSEUM

Det gamle Sønd

Nr. 1/2000

Der bliver lyttet til Museumsforeningen

I forrige nummer af medlemsbladet omtalte vi, at Helsingør Museumsforening ville tage initiativ til at sikre, at mindesmærker over faldne fra Anden Verdenskrig bliver passet og bevaret på værdig vis.

Det var tanken, at Museumsforeningen skulle indkalde alle de involverede parter til et møde om sagen, men før det blev en realitet, meddelte borgmester Per Tærsebøl, at Helsingør Kommune - på baggrund af Museumsforeningens initiativ - påtager sig opgaven med at vedligeholde samtlige mindesmærker - altså også dem, som hidtil har været en privat opgave. Borgmesteren erkender - ligesom Museumsforeningen - at mindet om de faldne bør respekteres og værnes om. Det er glædeligt for Museumsforeningen at konstatere, at der på denne måde bliver lyttet til foreningens synspunkter.

Og det gælder ikke bare i denne enkelte sag. Også på et andet område har Kommunen nemlig for nylig inddraget Museumsforeningen aktivt. Det er i spørgsmålet om planlægningen af statshavnens og værfts-områdets fremtid. Her indbød Kommunen kort før jul til et informationsmøde, hvor status for planerne blev forelagt, og hvor der var lejlighed til at komme med synspunkter - før de egentlige beslutninger skal træffes.

Museumsforeningen tog naturligvis imod opfordringen og var da også med til at præge debatten - og dermed forhåbentlig også udformningen af de endelige planer.

BJ.

FORENING & MUSEUM

Kenno Pedersen
(ansvarshavende)
Lone Hvass
Lars Bjørn Madsen

Tryk: A-print, Espergærde

Lay-out: Lars Bjørn Madsen 1999

Forening & Museum

er et medlemsblad for Helsingør Museumsforening og udkommer med 4 numre om året i marts, juni, september og december.

Stof til bladet indsendes til Helsingør Museumsforening/
Helsingør Bymuseum,
Hestemøllestræde 1,
3000 Helsingør,
tlf: 4 9 2 1 0 0 9 8 .

Nye medlemmer

kan indmelde sig ved henvendelse til Helsingør Bymuseum eller til Jens Erik Nielsen, Rolighedsvej 17, 3000 Helsingør, tlf: 4921-7087.

Minder fra Nyrup Hegn

af † Christian Hansen

Blandt Nordsjællands skove, som er så rige på historiske minder og mystik, hører Nyrup Hegn til en af de mest fremragende.

Jeg har i min barndom set et gammelt kort over denne skov, som dengang bestod af tusindårige ege, som stod hist og her med store, åbne pladser imellem. De bedste af disse træer blev taget, dengang Danmark byggede de store orlogsskibe, hvortil brugtes 1000 store træer til et linieskib. Da egne var forsvundne, voksede der bøgeskov op, hvoraf der endnu findes rester langs den sydlige og vestlige del af skoven, medens størsteparten af skoven består af granskov, som giver den sit mørke og hemmelighedsfulde præg.

Den fremmede turist, som kommer fra Nyrup og skal igennem skoven, får straks en lille gysen ved at høre navnet Røverleddet. Indenfor dette ligger den store Røverleds Grusgrav. Han forbavses over at se dette store hul, hvor der er taget tusinder og atter tusinder læs grus, og kan ikke begribe, hvad al den grus er brugt til i denne ubeboede egn. Han spørger sig for og får at vide, at den stammer fra 1864, da jernbanen til Helsingør blev anlagt, og alle egnens beboere, som havde et par heste, kørte grus herfra og lagde den i store dynger, hvor banen skulle overskære Kongevejen ved Kvistgaard. Senere blev herfra taget grus til Amtets vej, Helsingørvejen, og kaldtes da Amtets Grusgrav.

Lidt længere fremme standser han atter ved at se en stor jordvold, som har gået tværs over gamle Kongevej ned i Røvermose. Han får at vide, at denne

*Fotografiet øverst: Ole Rømers milehøj i Nyrup Hegn, hvis funktion forfatteren fejlagtigt angiver som fundament for den milepæl, der står på den nuværende Kongevej langs Nyrup Hegn. Se også foto side 6.
Carsten Møller fot 1999.*

mystiske vold er en af Danmarks ældste volde, som har været her fra før Valdemarstiden og dannet grænseskel imellem de forlængst forsvundne byer Lokkerup og gamle Munkegaard, som havde deres oldensvin og kreaturer her i skoven.

Når Mørdrupvejen er passeret, træffer han på en bakke med en gammel bro-lægning, der ser ud til at have ligget her i mange hundrede år, da den er meget ujævn. Enkelte af brostenene har vendt sig helt om og ligger med den spidse ende i vejret, men de må ikke rettes. Stenbroen er fredet og skal henligge således som et minde fra postvognstiden i Gamle Kongevejs dage. Nedenfor bakken er Propvejen, hvis navn stammer fra en gammel prop, som endnu stod i min barndom, og havde været til at regulere den stærke vandstrøm i den store hovedgrøft, som tager vandet fra hele Nyrup Hegn. Lidt længere fremme, lige overfor den store Dukkemose på den anden side af vejen, ligger en mose, kaldet Maren Vævers Hul. Her druknede Maren Vævers, da hun samlede brænde, men hvorledes det gik til, vides dog ikke.

Hvor Pladshøjvejen støder til Gl. Kongevej, ligger Jægerbakken. Under denne står en stensætning om en lille høj, der ligner en gammel kæmpegrav. Forfatteren Børge Janssen spurgte mig engang, hvad her var. Jeg fortalte ham, at på denne høj havde postmilepælen med Christian den Syvendes navnetræk og et posthorn stået. Den står nu som halvmilepæl ved Rørtang (Foto-

Den gamle brolægning, forfatteren beskriver, stammer fra den Kongevej, Frederik den Anden lod anlægge mellem Frederiksborg Slot og Kronborg. Vejen var spærret med bomme, og kun de kongelige eller folk i disses ærinde kunne benytte vejen. At postvognen senere (den blev først opfundet under Christian den Fjerde) har benyttet vejen, er der vist intet belæg for. Carsten Møller fot. 1999.

grafiet herover og s. 6, 7). Stedet er omgivet af mørk granskov og et uhyggeligt sted at passere i mørke nætter. Her hængte Jens Bødker sig og gjorde det endnu mere skummelt at passere. Han havde et par nye Træsko på ogen tømt brændevinsflaske i lommen; det fik han med sig i kisten. Her havde den russiske kejser sin post, når han var på jagt i Nyrup Hegn i de store kongedage på Fredensborg. Efter at have passeret endnu en bro-

lagt strækning, ligger inde i et birkekrat de to store sten fra Valdemar Atterdags bygning af ringmuren om Gurre Slot. Derefter kommer skorstensfejervejen. Her har en skorstensfejer hængt sig og deraf navnet. Herfra kan man se Spidsbjerg bakke med Røverkulen. Her troede man i fortiden, at røverne havde haft deres bolig, men ved udgravning viste det sig, at det havde været et underjordisk kapel for 4000 år siden.

På østsiden af Spidsbjerg findes en indskæring i bakken, og her har været taget sand til at sprede ud på den gamle brolægning på Kongevejen for at den kunne blive blødere at køre på. Det regnedes dengang for et uhyre fremskridt på befordingens område. Tænk engang, at når man tidlig morgen rejste fra København, var man allerede i Helsingør samme dag henad aften.

I Kanten af denne sandgrav, som nu er kirkegård, ville oberstløjtnant Smidt på Klostermosegaard have sit gravsted med åben begravelse. Han sagde det til mig, da jeg var i kirkekomitéen, men han døde inden kirken stod færdig i 1918.

I Nyrup Hegn findes også Barnefodsbakken, hvor der ligger sten med indtryk som af en barnefod. Sagnet fortæller, at et barn er myrdet her af røverne i den gamle Kongevejs dage.

Den største del af Nyrup Hegn består af et kuperet terræn, og som følge deraf findes der imellem bakkerne en mængde mosedrag. I disse findes opgravede huller, hvor der i fordums

dage har været gravet tørv, den såkaldte brune skovtørv, som ved en god æltning og behandling blev et stærkt varrende brændsel.

Hvem denne tørv har tilhørt, og hvem der har opgravet den, vides ikke. Det er ingen steder omtalt. Da disse mosehuller er mere eller mindre tilgroede, beviser det, at de har været gravede på forskellige tidspunkter, og da kong Valdemar Atterdag i 1339 lod alle kæmpehøjenes store sten i skoven slæbe til grundsten under ringmuren på Gurre Slot, kan det godt tænkes, at han også har taget tørv her til brænding af murens munkesten. Leret dertil skal have været taget i anlæget ved Valdemarslund, men her findes ingen steder, hvor der har været gravet tørv til brændingen.

Denne fine hel-milepæl af norsk marmor står ved Kongevejen nær Nyruphus, og her har den stået siden den blev sat op omkring 1780.

Da der flere steder i moserne findes rester af omstyrtede tusindårige træer, kan vi godt føre disse tørvegrave endnu længere tilbage til den tid, da Røverkulen i Spidsbjerg bakke blev dannet.

For 60 år siden fandt jeg en stensætning på min mark bestående af flade sten. Ovenpå disse havde ligget små agersten og nogle større ved siderne. Disse findes endnu hist og her, hvor de er gravet ned i bunkevis, da forstråd Bjørnsen, Valdemarslund, lod jorden rense for sten og krat, men de er forbrændte, og ingen har vidst hvorfor de er det. Først da vi jævned de gamle kæmpegrave på Spidsbjerg, hvor Gurre Kirke blev bygget, og vi der fandt urner med brændte benstumper, blev jeg klar over, at den stensætning, jeg havde fundet i forrige århundrede, havde været til at brænde de gamle kæmper på. De løse småsten havde været for at give undertræk for ilden som en rist.

Da der skulle masser af tørv til for at brænde disse kæmper på åben mark, kan det godt tænkes, at man allerede for 4000 år siden har gravet tørv i Nyrup Hegn og derved dannet de nuværende og atter tilgroede grave.

Da Nyrup Hegn ligesom alle omegnens skove i årene fra 1795-1807 blev indhegnet med 4 alen løse stengærder, der stod i snorlige linier, blev der sat led ved alle indkørslerne for at udelukke bøndernes kreaturer og skovtyve. Det var endnu almindeligt at stjæle bygningstømmer. Dog måtte man undgå at tage vindfælder, da disse

efter datidens overtro vedblev at give en knagende lyd i bygningerne. Da disse led var lavet af mindre dimensioneret træ, blev de efterhånden brækkede itu, og de blev derfor erstattede med bomme af svært træ, men de blev også brækket itu eller revet af. Nu er der svære jernlænker for, som fra først af blev låsede, men nu ligger de alle hen ad jorden. Låsen er væk, og der er fri adgang, undtagen for biler, som ikke skal hente effekter.

Skoven omkring Spidsbjerg bakke bestod i begyndelsen af forrige århundrede af store bøgetræer, men en sommerstorm væltede dem om i 1835. Der blev luft, og en ny skov voksede frem. Her i dette krat blev et udmærket donesæt, hvor gamle lærer Hansen fangede kramsfugle. Det var almindeligt, at drenge røgtede andres doner, men skolelærerens fik lov at være i fred. Man vidste af erfaring, at

Det er ikke underligt, at mange forhjæmmede tror at den gamle milehøj er en gravhøj fra oldtiden. På toppen af højen, der blev etableret omkring 1685 stod en lille, nu forsvunden milepæl af sten.

Fortæl dine tipoldebørn, hvad der sker den 15. marts 2000.

Der er formentlig mange museumsforeningsmedlemmer, der husker den 27. september 1989 med »Et døgn i Helsingør«, hvor Helsingør Kommunes borgere blev inviteret til at dokumentere, hvad der skete i det døgn. Det var Helsingør Museumsforening, der havde fået idéen, der blev en stor succes. Indsamlingen gav et meget fyldigt materiale, som nu ligger fint arkiveret på Bymuseet. Vore efterkommere har her fået et meget godt grundlag, når de til sin tid ønsker at forske i vores tid og liv.

Nu skal vi i gang igen. Denne gang ikke alene i Helsingør Kommune men i hele Frederiksborg Amt. Alle 360.000 borgere inviteres til at fortælle om, hvordan døgnen d. 15. marts forløber.

Man kan deltage på flere forskellige måder:

Først og fremmest kan man udfylde et dagbogsskema, som udkommer omkring første marts. For at gøre indsamlingen så bredt dækkende som muligt er det vigtigt, at der bliver udfyldt rigtig mange dagbogsskemaer. Så husk at gå på museerne, bibliotekerne eller i servicebutikkerne og få skemaer i begyndelsen af marts.

Hvis man har tid og lyst til at gøre en større indsats, kan man melde sig til at fotografere, interviewe eller lave optegnelser om, hvad der foregår den 15. marts 2000. Der er utallige muligheder for, hvad man kan gøre. Man kan f.eks. melde sig til at lave en rapport om, hvad der foregår på en virksomhed, i en forretning eller forskellige venteværelser. Man kan også følge en person en hel dag og beskrive det. En opgang, en vej eller en beboerforening kan gå sammen om at dokumentere, hvad der sker i hjemmene den 15. marts. Alt er af interesse, så længe det handler om

hverdagslivet. Firmaet Kodak har støttet projektet ved at stille i alt 500 film og 100 éngangskameraer til rådighed for dem, der ønsker at fotografere til projektet »Et døgn i Frederiksborg Amt år 2000«. Helsingørsmrådet får en andel af filmene. Disse uddeles gratis til deltagere, så længe lager haves. Så skynd dig at tilmelde dig!

Indsamlingen skal først og fremmest være en hilsen fra vor tid til vore efterkommere. Materialet vil være utilgængeligt for offentligheden, men kan i mellemtiden bruges af forskere med tavshedspligt til seriøse undersøgelser om samtidsspørgsmål. Ingen vil, uden at have givet tilladelse hertil, blive nævnt ved navn eller på anden måde være genkendelig i eventuelle undersøgelsesresultater. Alle amtets museer, lokalarkiver og biblioteker står bag det store projekt. Men uden *din, din families* og *dine naboers* indsats bliver det ikke til noget.

Da ideen oprindelig var Helsingør Museumsforenings, håber vi meget, at foreningens medlemmer vil være meget aktive for at gøre »Et døgn i Frederiksborg Amt år 2000« til en succes her i Helsingør-området. Har du mod på at være med, så hent en tilmeldingsblanket på museerne, bibliotekerne eller i servicebutikkerne.

Hvis du vil vide mere, så mød op på Bymuseet d. 21. februar kl. 19.30 til et kort informationsmøde. Eller ring allerede nu til Lars Bjørn Madsen på tlf. 4921 0098 eller til undertegnede på tlf. 4913 5620 og få mere at vide.

Husk! Vi regner med Jer!

Med venlig hilsen

Anne Majken Snerup Rud

i hegnet om skolehaven voksede udmærkede hasselkæppe!

Den smukke bøgeskov, som nu omgiver Spidsbjerg bakke, var i min ungdom kun et krat. Derved var der fri udsigt fra bakken til alle sider. Heroppe havde læreren en bænk, hvor han

og familien ofte sad og skuede ud over egnen samt Sverige mellem Viken og Landskrona. Krattet voksede imidlertid op og generede for al udsigt. Men nu er der atter en smuk udsigt mod nord fra pladsen foran indgangen til den smukt beliggende Gurre Kirke.

Kommentarer til teksten.

Gårdejer Christian Hansen boede på sin lille gård Ørnholm ved Gurrevej nær sydspidsen af Teglstrup Hegn. Han var meget interesseret i sin egns historie og topografi og skrev en lang række artikler om emnet i de lokale aviser i 1920'erne og 30'erne. Artiklernes historiske oplysninger er bestemt ikke altid lige veldokumenterede, og ofte behæftet med væsentlige fejl. Alligevel er hans historier læseværdige, fordi hans egne oplevelser i tiden omkring århundredskiftet, danner grundlag for mange af oplysningerne. Den her gengivne artikel, blev bragt i Nordsjælland i to afsnit, henholdsvis 13. maj 1935 og 6. juni 1936.

-Røverport er det rigtige navn for det, forfatteren betegner som *Røverleddet* og har været benyttet siden 1600-årene og måske tidligere.

-Om *brølægningen, milehøjen og milepælen* kan læses nærmere i Gunnar Bergstens bog: *Skovene omkring Helsingør*, s. 54 ff (Helsingør 1999).

-*Dukkemose* har antagelig sit navn fra den tid, hvor man høstede siv og tagrør, som blev bundet i såkaldte dukker.

-Forfatterens hyppige henvisninger til *Valdemar Atterdag* og *Gurre Slot* må tages med et stort forbehold. Da udgravningerne af Gurre Slot blev påbegyndt af skovridder Bjørnsen i 1830'erne, fik kong Valdemar eller »Volmer« for alvor lokalbefolkningens bevågenhed og der var ingen grænse for fantasierne i forbindelse med hans virke i området.

-Oberstløjtnant *Gustav Smith* (1848-1917) boede på Klostermosegaard omkring 1903. En mindsten for ham og hans hustru Elisabeth er rejst i Klostermoseskoven.

Barnefodsbakken. Barnefodsstenen er registreret af Nationalmuseet, der karakteriserer den som et naturskabt værk.

Spidsbjerg. Forfatterens fund og teorier, er ikke bekræftet af Nationalmuseet. Spidsbjerg karakteriseres som resten af en gravhøj.

-Hans Henrik *Hansen* var lærer på Gurre Skole, hvis stråttækte bygning stadig ligger skråt overfor Gurre Kirke og fungerede såvel som lærerbolig som skolestue. Hansen tog sin afsked i 1877, 67 år gammel.

-*Doner* er en slags snarer eller fælder, man benyttede til fangst af fugle.

LBM

Krigens monumenter

2

FRIHEDSKÆMPERNE
HOLGER
NYHUUS CHRISTOFFERSEN
FØDT 6 AUGUST 1916
JØRGEN
JUUL JENSEN
FØDT 10 DECEMBER 1917
DRÆBT HER
DEN 10 AUGUST 1944

af Bent Jørgensen

Ud for adressen Grønnegangen 32 i Snekkersten er der rejst en mindesten over to faldne frihedskæmpere, kriminalbetjent Holger Nyhuus Kristoffersen, Valby, og Falck-vagtmester Jørgen Juul-Jensen, København.

De blev begge skudt den 10. august 1944, da de stod af toget på Sne-

kkersten Station. Sammen med to damer var de på vej til frokost på Snekkersten Kro. På perronen blev de passeret af to mænd, som råbte til dem, at »de skulle være forsigtige«. Næsten samtidig lød der nogle skud, og de to faldt om. Attentatmændene rodede lidt i de faldnes lommer og fandt fire retur-

billetter København-Snekkersten, hvorefter de udrød: »Det er altså de rigtige folk«.

Dansk politi og Falck blev tilkaldt, men da var tyske politifolk allerede på stedet, og de nægtede de danske myndighedspersoner adgang til de to døde, der allerede var tildækket.

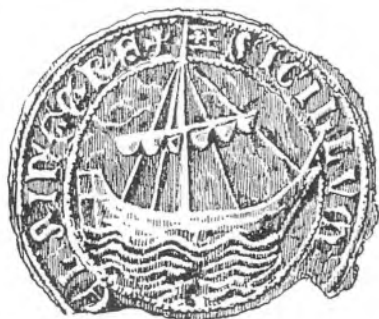
Ovenstående handlingsforløb er blevet beskrevet i et nyhedstelegram fra Ritzaus Bureau. Dagen efter bragte Helsingør Dagblad en meddelelse fra »officiel tysk side«. Vi gengiver her nogle uddrag:

»Christoffersen og Juul-Jensen blev skudt ned af tyske politifunktionærer, fordi de med våben modsatte sig anholdelse. Kriminalbetjent Holger Christoffersen indtog en ledende stilling i en illegal mord- og sabotageorganisation. Han deltog selv i mord, overfald og sabotage og eftersøgte som en af de farligste forbrydere i lang tid«. Der opregnes derefter en række af hans påståede forbrydelser, herunder deltagelse i sabotage mod Dansk Industri Syndikat i juni 1944.

Det hedder videre i den tyske meddelelse:

»Man var underrettet om, at Christoffersen skulle træffes med andre i Snekkersten Kro for dér at fejre sine forbrydelser og planlægge nye. På vejen fra banegården til kroen skulle Christoffersen og hans medskyldige Juul-Jensen anholdes. Foran dem gik en ung mand, som forsøgte at advare dem, og bagved gik to kvinder, der ligeledes ville advare. Da anholdelsen skulle ske, forsøgte de begge at værges sig med våben, således at de tyske politifunktionærer måtte gøre brug af deres våben.

Sådanne meddelelser fra officiel tysk side blev de danske aviser jævnligt tvunget til at bringe under besættelsesårene. Både Holger Christoffersen og Juul-Jensen var medlemmer af frihedskæmpergruppen »Holger Danske«, og mindstenen over de to frihedskæmpere, der er gengivet på hovedstående side, er netop rejst af Holger Danske-gruppen på stedet, hvor de blev skudt ned.

Helsingør bys segl 1456

Her er en tegning af Helsingør bys segl i en af de oprindelige udformninger. Det er gengivet efter et segl af grønt voks, trykt bagpå et papirsbrev dateret 23. oktober 1456, som findes i Stadtarchiv Stralsund (Städtische Urkunde nr. 1278). Indskriften omkring billedet af skibet lyder: Sigillum (H)elsingøre.

Miniaturesværdet i blomsterkummen på Kystens Perle

af Lone Hvass

Umiddelbart skulle man ikke forestille sig at en blomsterkumme fra Kystens Perle var stedet, hvor man kunne gøre fund af danefæ. Vi må da også skuffe læserne. Fundet af et lille bronzeminiaturesværd viste sig ved nærmere øjesyn, at være en kopi, pokkers godt lavet.

Historien er følgende: Tidligere tjener Teddy Pedersen, Tinevej i Espergærde, nu beskæftiget på Flynderupgaard Museet, var i 1960'erne ansat på hotel Kystens Perle.

Gartner Hansen, der havde gartneriet på Snerlevej til sidst i 70'erne, leverede blomsterkummer med spagnum til hotellet. Teddy Pedersens kæreste Margit Pedersen var på det tidspunkt ansat som stuepige. Ved et tilfælde i forbindelse med pleje af blomsterkummerne, fandt hun den lille sjove bronzeting, som hun undrede sig meget over. Den blev imidlertid lagt ned i en skuffe og er først nu, 30 år efter, atter kommet frem i lyset. Teddy Petersen, der i mellemtiden var blevet hendes mand, besluttede sig til at tage det lille fund med til Flynderupgaard Museet, hvor der i vinterferien 1999 var udstilling af oldtidsfund fra Helsingør Kommune. Her bestemte museets arkæolog de fund,

som folk havde gjort i haver, marker og ikke mindst kommodeskuffer.

Undertegnede spærrede unægtelig øjnene op, da Teddy Petersen præsenterede sit »gamle« fund. Et miniaturesværd af bronze med korsformet greb fra bronzealderen, ca. 900-800 f.kr. Det skal dog siges, at tvivlen rådede - men da tvivlen kommer den anklagede til gode, valgte vi at beholde fundet på museet til nærmere undersøgelse. En kollega på museet affærdigede straks »oldtidsfundet«: »Sådan en har jeg set før i Helsingør - da jeg var barn (i halvtredserne) Man fik sværdet sammen med tyggegummipakkerne«.

Miniaturesværdet måtte en tur ind om Nationalmuseets danefæregistrering for endeligt at blive bestemt. Faktisk måtte der to arkæologer fra Helsingør og to fra Nationalmuseet til at bestemme det lille stykke bronze.

Forhistorien er bronzealderens støbetechnikker. Man benyttede flere avancerede teknikker i tiden mellem 1800-500 f.kr. Den enkleste metode var at bruge en såkaldt ægte form. Det er en støbeform indrettet således, at den kan skilles ad, når man skal tage det færdigstøbte redskab, våben eller smykke ud. Formen kan bruges op til flere gange, alt efter hvilket materiale den er lavet af. Til gængæld kunne de ægte forme kun bruges til enkelte støbninger, til redskaber som knive, korn-

segle, eller sværdklinger. Formene kunne være lavet af ler, bronze, eller fedtsten. Det er sådan, vi også skal forestille os det lille miniatüresværd fra blomsterkummen på Kystens Perle fremstillet - bare i det 20. århundrede. Der er ingen støberiller bevaret, fint afpudset og noget af en gys for træned arkæologer at bestemme - ægte eller kopi?.

Nationalmuseet fastslog, at de var overbevist om, at der var tale om en kopi, men en lille tvivl nager altid, så længe de ikke er istand til at henvise til et billede i et kopikatalog eller til en tilsvarende kopi støbt i samme form.

Hermed lader vi så sagen gå videre til vore læsere. Er der nogen, der i 50'erne købte tyggegummi med vedlagte miniatüres-

sværd af bronze, ville vi være meget interesseret i at se det, både her på Bymuseet, men også på Nationalmuseet. Det hører historien til, at lignende miniatüresværd omkring 900-800 f.kr. blev lagt i urnegrave sammen med den dodes brændte ben. Især i Sjællandske urnegrave har man fundet miniatüresværd. Nogle af dem har en størrelse, så de har været brugt som dolke, mens andre er så små, som den her fundne kopi ca. 7 cm, hvis praktiske brug har været overskuelig.

Vi skal også tilføje, at man på Bymuseet ligesom på Nationalmuseet, kan købe kopier af miniatüresværd. Ikke lige den type her, men en lignende og med tydelig angivelse af, at det er en kopi. Det sidste er især vigtigt.

Generalforsamling

Helsingør Museumsforening afholder ordinær generalforsamling
Tirsdag den 29. februar 2000 kl. 19.00
på Helsingør Bymuseum (Indgang Sct. Annagade).

Dagsorden:

- 1) Valg af dirigent.
- 2) Bestyrelsens beretning.
- 3) Forelæggelse af det reviderede årsregnskab.
- 4) Indkomne forslag.
- 5) Valg af bestyrelsesmedlemmer og

suppleanter.

På valg er: Bent Jørgensen, Jens Erik Nielsen og John Zilmer (bestyrelsen) og Tom Sinding (suppleant).

- 6) Valg af revisor.

På valg er: Preben Munch Nielsen.

- 8) Fastsættelse af kontingent.
- 9) Eventuelt.

Forslag som ønskes behandlet under punkt 4 skal indsendes senest den 15. februar til Helsingør Museumsforening, c/o Helsingør Bymuseum, Hestemøllestræde 1, 3000 Helsingør. Efter generalforsamlingen vil Kronborgs udstillingschef Lars Holst fortælle om planerne for Kronborgs fremtid.

Udsendes i uge 45

Kommende arrangementer

Helsingør Museumsforening fortsætter vinterens foredragsrække. Foredragene finder sted i Lazarussalen i Karmeliterklosteret i Helsingør lørdage, klokken 14.30.

26. februar 2000:

Ingrid Dora Jarnbjer fortæller om teologen, anatomen og geologen Niels Steensen (1638-1686). Han konverterede 1667 til den katolske tro, blev præsteviet i 1675, og året efter fik han titel af biskop af Titio-polis. Niels Steensen, der senere blev kanoniseret, ligger begravet i Firenze.

25. marts 2000:

Fortæller Alfredo Munk Jensen, Dronningmølle, om billedhuggeren og maleren Rudolph Tegner (1873-1950). Kunstnerens arbejder kan ses talrige steder i Helsingør by. I 1937 opførte han sit eget museum i Rusland i nærheden af Dronningmølle. Tegner ligger begravet i en skjult krypt i midterhallen i museet. Foredraget ledsages af lysbilleder.

29. april 2000:

Endelig aftale med foredragsholderen er endnu ikke i hus. Der henvises til presseomtale i Helsingør Dagblad og Nordsjælland.
Jens Erik Nielsen

Forsidebilledet

Det findes mange prægtige kort over Helsingør tegnet i 1700-årene, og et af disse er gengivet på forsiden. Det er tegnet omkring 1780 og viser mange spændende detaljer. Kronborg er dominerende med sit mægtige fæstningsterræn. Bemærk, at den omstridte General Scholtens Ravelin på den tid findes i bedste velgående sammen med Prins Ferdinand af Würtembergs stadig eksisterende Ravelin. Disse raveliner blev bygget af slaver og havde som funktion at dække courtinerne inde bag disse. Det er vandgraven foran Scholtens courtine, der i slutningen af forrige århundrede blev opfyldt og i dag benyttes til parkeringsplads. Kortet viser også Claessens lange reberbane ved Lundegade, og man får en fornemmelse af, hvor stort Grønnehavearealet mellem Kronborg og Lappen var dengang. Allégade og St. Annagade dannede byens grænse mod nordøst. Den lille havn, anlagt i 1767, blev først udvidet i 1824.

LBM

FORENING & MUSEUM

Nr. 2/2000 udkommer i maj.
Allersidste frist for indlevering af artikler til bladet er 1 måned inden udgivelsen.